

15.11. 2020

Jak jsou milé tvé přibytky, Hospodine zástupů! **3** Má duše zmírá steskem po Hospodinových nádvořích, mé srdce i mé tělo plesají vstříc živému Bohu! **4** Vždyť i vrabec přístřeší si najde, vlaštovka si staví hnízdo u tvých oltářů, aby svá mláďata zde uložila, Hospodine zástupů, můj Králi a můj Bože! (Ž 84,2-4)

EZ 350 Přemohl Ježíš smrti noc

Pane,

poznali jsme, že tvoje slovo je pravdivé a že má moc vytvářet nové věci s námi a mezi námi. Děkujeme za to, že můžeme otevřít svou duši a být před tebou - pravdivě, takoví, jací jsme, s vědomím, že nás přijímáš jako své děti.

Děkujeme za dar života. Za nové ráno. Předkládáme ti svoje strachy a úzkosti. Otevíráme se tvému slovu a prosíme, ať se dokážeme vést důvěrou, že jsme ve tvé ruce.

Mk 6,1-6a

- **1** Vyšel odtamtud a šel do svého domova; učedníci šli s ním.
- **2** Když přišla sobota, počal učit v synagoze. Mnoho lidí ho poslouchalo a v úžasu říkali: „Odkud to ten člověk má? Jaká je to moudrost, jež mu byla dána? A jak mocné činy se dějí jeho rukama!“
- **3** Což to není ten tesař, syn Mariin a bratr Jakubův, Josefův, Judův a Šimonův? A nejsou jeho sestry tady u nás?“ A byl jim kamenem úrazu.
- **4** Tu jim Ježíš řekl: „Prorok není beze cti, leda ve své vlasti, u svých příbuzných a ve svém domě.“
- **5** A nemohl tam učinit žádný mocný čin, jen na několik málo nemocných vložil ruce a uzdravil je.
- **6** A podivil se jejich nevěře.

Čteme na pokračování Markovo evangelium. Má to tu výhodu, že jsme obohaceni o souvislost. Jednotlivé oddíly totiž navazují a vzájemně se vysvětlují. Připomeňme si, co předcházelo. Byly to *příběhy proměny, příběhy víry*. Jairo slyší „neboj se a věř“, on a jeho rodina se stává svědkem, jak se na smrt nemocná dcerka opět staví na nohy. Nejmenovaná žena trpící krvotokem je uzdravena ze svého trápení (a slyší : „Dcero, tvá víra tě zachránila“). A předtím ještě, ten posedlý, agresivní člověk, co bydlel mezi hroby v pohanské krajině a nepřátelsky se choval. Setkání s Ježíšem jej osvobodí, promění, stává se Ježíšovým žákem a vrací se ke své rodině jako svědek Božího smilování. - Jsou to příběhy napínavé, jde v nich o hodně (doslova o život). *Příběhy proměny, příběhy víry*. A učedníci, ti jsou s Ježíšem a vše mlčky pozorují.

Nyní Ježíš odchází do svého rodiště, tam, kde vyrůstal (Nazaret). Jak bude přijat tady, mezi svými? Jak ho přijmou nyní, kdy je už docela známý, jak budou na něj reagovat?

I.

Reakci spustí až Ježíšovo vystoupení v synagoze – modlitebně. Možná, že do té doby byli rodáci v příjemném vytržení z Ježíšovy návštěvy. Asi tak jak to bývá, když se někdo z malé vísky proslaví a pak přijede na návštěvu. Vše se ale zlomí při shromáždění v synagoze – modlitebně, když se Ježíš ujímá výkladu. Způsob, jakým to dělá, vyvolává přímo pozdvižení. Nejprve lidé žasnou. Ježíšovo učení nenechává člověka chladným, klidným. Shromáždění se ptají - odkud to má – kde k té moudrosti přišel? Je patrné, že rodáci už zaslechli o Ježíšovi, co nejen říká, ale i dělá („kde se vzaly mocné činy, které mu vznikají pod rukama?“). Jenom teď mají možnost zažít to naživo, u sebe, na vlastní kůži.

Vraťme se o něco zpátky. V těch předchozích příbězích, kde se projevila Ježíšova moc, byla řeč o víře. Pak následoval údiv kolemstojící. Avšak v Nazaretě, v Ježíšově domově, vývoj postupuje jakoby obráceně. Nejprve úžas posluchačů. Ten postupně přerůstá v pochybnost: copak to není ten tesař, co tu má sourozence, bratry a sestry? (Známe ho přece od malička! Co nám ten sousedovic bude vykládat? Jak by mohl být mesiášem ten vyučený řemeslník, který mi ještě nedávno opravoval střechu?). A divit, divit se bude Ježíš. A to ne nad velkou vírou, ale nad obzvláště umíněnou malověrou – nevěrou, díky které nemůže Ježíš učinit téměř nic. Je to zablokovanost, která nedovolí, aby se daly dobré a nové věci (a nemohl tam udělat žádný mocný čin, jen několika nemocným pomohl, tedy přece něco...). Není to nepřátelství, s čím se Ježíš zde setkal, to ne. Ale takový postoj obeznámenosti: máme své představy, my víme své...

II.

Ježíš odpovídá obecně známým příslovím o prorokovi, který není beze cti jinde, než ve své vlasti (a dodá: ve své rodině a ve svém domě). Je to přísloví obecně platné. „Prorok“ není označení pro obecně uznávaného velikána v minulosti, spíše je označením pro člověka, který aktuálně působí ve společnosti, jeho dílo je pro danou dobu a národ přínosné a důležité... a přece si jich „doma“ neváží. To byli bibličtí proroci, ale namátkou, kdo z našeho národa zná a váží si takových lidí, jako Přemysl Pitter, Milada Horáková, Bohuslav Reynek, Petr Eben, Iva Bittová....

A tak to má Ježíš mezi „svými“. Připomíná nám to slova z úvodu Janova evangelia: „Přišel do svého vlastního, ale vlastní jeho jej nepřijali“. V našem příběhu Ježíše nepřijali snad pro to, že by jim byl cizí, ale že byl pro ně příliš „obyčejný“. Sousedovic kluk. Ten obyčejný tesař (většinou prý měli lidé tenkrát svůj pozemek, z něhož žili, tesařské práce si dělali sami nebo si případně tesaře najímali, tesař tedy patřil k méně zajištěné skupině lidí). Dále je to bratr od řady sourozenců a dalších příbuzných, bratranců a sestřenic, které přece dobře známe a žijí tu s námi...

III.

Daný oddíl jistě pomohl vyrovnat se prvním křesťanům se situací, kdy byli vyloučeni ze synagogy a přestali být snášeni v rámci židovství. Domnívám se však, že oddíl chce říci daleko více. Právě nám křesťanům, a to v každé době.

Možná, že si také někdy myslíme, že Ježíšovi současníci na tom byli lépe („kdybychom uviděli, uvěřili bychom“). Jenže tady vidíme: viděli, slyšeli (dokonce spolu vyrůstali) a stejně to nic platné nebylo. V prvním listu Petrově (1.kap.) naopak čteme, že „ač jste ho neviděli, milujete ho; ač ho ani nyní nevidíte, přec v něho věříte a jásáte nevýslovnou, vznešenou radostí“. Křesťanská víra se opírá o zvěst, že Bůh vstoupil do toho světa v postavě Ježíše Nazaretského. Objal celý svět, aby jej proměnil. Aby do toho obyčejného a všedního života vdechl do něj život, radost a naději. A každý je pozván, aby tento rozměr hledal a nacházel, aby jej učinil svou zkušeností.

My jsme vlastně také něco jako „Ježíšova rodina“. Nám, rodilým křesťanům, může být na překážku právě ta obeznámenost a samozřejmost: připadá nám, že to jsou věci, které od dětství znám, vyrostl jsem v nich, slýchával jsem je tolikrát, mám to „přečtené“. Nebo můžeme mít tuhé představy o tom, co Ježíš má či nemá dělat (ve třetí kapitole evangelia už Ježíš měl co do činění se svou rodinou – volali ho, ať jde pěkně poklusem za nimi, za svou rodinou, ale on se nenechal manipulovat, odpověděl jim: ti, kdo činí vůli mého Otce, ti jsou má rodina...). Nakonec je možné všechno dobře vědět, být sice obeznámen, ale nepustit si to do života.

IV.

A poslední věc. Ježíše poznáváme ze svědectví druhých lidí. Jistěže je pro každého důležité, aby toto svědectví bylo hodnověrné, aby se krylo s životem (o tom bude další oddíl, oddíl o vyslání učedníků). A přece je potřeba dávat si pozor opět na tu obeznamenost. Ten – tahle? Co jen mi může říci? Vždyť ho – ji - znám tak dlouho. Je to syn té matky, bratr toho bratra, příbuzný toho příbuzného, bratranec tohohle strýce, znám ho od dětství... Ale – známe se doopravdy? A tak ten příběh také čtu jako takovou výzvu, abychom se neškatulkovali, abychom se nehodnotili podle toho, jak kdo je s kým příbuzný. Těžké je pak v takovém žoviálním prostředí stávat se sám sebou, dojít k vlastní, osobní víře a tím vydávat vlastní autentické svědectví. Oproti tomu smíme nechat prostor pro tajemství. Chtěl bych zakončit příběhem, který se jmenuje se Rabínův dar.

Příběh se týká kláštera, jenž v důsledku těžkých časů upadal. Kdysi byl sídlem velkého řádu; nyní bylo jasné, že řád umírá. Opata, který se trápil nad hrozící zkázou řádu, jednou napadlo navštívit rabína požádat jej o radu, zda ví o nějaké možnosti, jak klášter zachránit. „Ne, je mi líto,“ odpověděl rabín, „neporadím ti. Jediné, co ti mohu říci, je, že Mesiášem je jeden z vás.“

Když se rabín vrátil do kláštera, shromáždili se kolem něj jeho druzi a ptali se: „Tak co řekl rabín?“

„Nemůže nám pomoci,“ odpověděl opata. „Jen jsme bědovali a četli spolu tóru. Jediné, co mi řekl, když jsem odcházel, bylo něco tajemného; že Mesiášem je jeden z nás. Nevím, co tím myslel“

V následujících dnech, týdnech a měsících o tom staří mniši přemýšleli a ptali se sami sebe po možném významu rabínových slov. Mesiášem je jeden z nás? Potom ale kdo? Myslíš, že jde o opata? Ano, pokud tím chtěl na někoho ukázat, pak na otce opata Byl naším vůdce po víc než jednu generaci. Na druhé straně mohl myslet na bratra Tomáše. Bratr Tomáš je jistě svatý muž. Každý ví, že je mužem světla. Jistě nemohl myslet bratra Elreda. Elred je postupem času stále vrtošivější. Ale když o tom člověk zpětně přemýšlí, přestože je lidem trnem v oku, má Elred vlastně vždycky pravdu. Často velkou pravdu. Možná, že rabín myslel na bratra Elreda. Ale jistě ne na bratra Filipa. Filip je tak pasivní, opravdová nicka. Jenže on má jakýsi téměř nadpřirozený dar být vždy tam, kde je ho potřeba. Prostě se zázračně objeví po tvém boku. Možná že Mesiášem je Filip. Samozřejmě, že rabín nemyslel mne. Jsem jen obyčejný člověk. A co když myslel? Že já jsem ten Mesiáš? Bože, já ne. Nemohu pro Tebe tolik znamenat, nebo ano?

Když takto přemítali, začali se s ohledem na to, kdyby jeden z nich byl oním Mesiášem, k sobě navzájem staří mniši chovat s mimořádným respektem. A na základě toho, že by náhodou jeden z nich mohl být Mesiášem, chovali se s mimořádným respektem i k sobě samým.

Klášter se nacházel v krásném lese, a tak se stávalo, že sem lidé čas od času zavítali, cítili auru mimořádné úcty, která teď staré mnichy obklopovala a zdála se z nich vyzařovat a prostupovat atmosféru toho místa. Bylo na tom něco podivně přitažlivého a působivého. Přiváděli sem přátele, aby jim toto zajímavé místo ukázali. A jejich přátelé přiváděli své přátele.

Pak se stávalo, že někteří z mladých mužů, kteří přicházeli na návštěvu do kláštera, mluvili se starými mnichy víc a více. Po nějaké době je jeden z nich požádal, zda by se k nim mohl připojit. Potom další a ještě další. Tak se během pár let klášter náhle znovu stal sídlem vzkvétajícího řádu a díky rabínovu daru mohutným centrem osvícenosti a spirituality v říši.

Tolik na závěr. Kéž nám v poznávání Krista nebrání předsudky, zablokovanost, obeznamenost. Pane, pomoz nám nesoudit. Děkujeme a prosíme za společenství církve – tvou rodinu. Prosíme, pomoz zápasit s nedověrou. Ať se nám nevytrácí schopnost žasnout a očekávat nové věci – od tebe. Prosíme za nemocné, opuštěné, nově narozené i umírající. Za pokoj mezi všemi lidmi. Otče náš